

**การพัฒนาการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี อำเภอยะผิง
พัยคณภูมิพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2**

**Developing Discipline and Responsibility For Students, Ban-Nong-Hee School,
Payakkhapoompisai District, Office of Educational Service Area MahaSarakhm 2**

สุปชัย โกสินาม¹ วรวรรณ อุบลเลิศ² และสุทัศน์ แก้วคำ³

Supachai Kosrinam¹, Worrawan Ubonler² and Suthad Kaewkham³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ **ประการแรก** เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ในการดำเนินการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี **ประการสอง** ดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี **และประการที่สาม** ศึกษาผลการพัฒนาการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี อำเภอยะผิงพัยคณภูมิพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียน จำนวน 38 คน กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 4 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 32 คน โดยใช้วิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) กำหนด กลุ่มตัวอย่างที่ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ได้แก่ แบบสังเกต แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์โดยการพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี มีปัญหาเกี่ยวกับวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนที่ปรากฏในปัจจุบันคือ นักเรียนยังมีพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบไม่เป็นที่น่าพอใจ ไม่ว่าจะเป็นความรับผิดชอบด้านการแต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน การไม่มีความกระตือรือร้นในการที่จะเข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง มีการหยอกล้อคุยกันเสียงดังในขณะเข้าแถวและในเวลาทำกิจกรรมต่าง ๆ และขาดความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อส่วนรวม

2. ผลการดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี โดยใช้กิจกรรมการรณรงค์แต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบ กิจกรรมรณรงค์ความซื่อสัตย์กิจกรรมรณรงค์การตรงต่อเวลา กิจกรรมรณรงค์ปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน กิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบภายในโรงเรียน และกิจกรรมประกวดห้องเรียนสะอาด ผลการวิเคราะห์การสังเกตจากการจัดกิจกรรมรณรงค์การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี มีการปฏิบัติโดยรวมคิดเป็นความถี่ 96.51 ผลการจัดกิจกรรมรณรงค์การรักษาสีสะอาดของร่างกายของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี มีการปฏิบัติโดยรวม คิดเป็นความถี่ 98.36 และการจัดกิจกรรมรณรงค์แบ่งเขตรับผิดชอบภายในบริเวณโรงเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี โดยรวมคิดเป็นความถี่ 98.36 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 90 ขึ้นไป ส่วนการประเมินพฤติกรรมนักเรียนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ

3. ผลการประเมินผลการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี โดยส่วนรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีจำแนกตามรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ทรงผม

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

² ป.ด. (วัฒนธรรมศาสตร์) อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

³ อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

รับต้นฉบับ 24 เมษายน 2557 รับตีพิมพ์ 19 มิถุนายน 2557

ไม่ยาวเกินกว่าที่ระเบียบของโรงเรียนกำหนดไว้ ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นอย่างตั้งใจ และเข้าชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอและ
ส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงตามเวลาที่กำหนด และที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ปฏิบัติตนได้เหมาะสมตามหน้าที่ของตนเอง

คำสำคัญ : การพัฒนาการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบ

ABSTRACT

The objective of the research on the students of Ban-Nong-Hee School, Payakkhapoompisai district, Office of Educational Service Area Maha Sarakham 2, were: 1) evaluate their current states of discipline and responsibility 2) develop a program to enhance their states of discipline and responsibility and 3) study the results of the programs to enhance their states of discipline and responsibility. The selected target group, chosen by purposive sampling, comprised 38 students. Action research was conducted using 4 co-researchers and 32 informants. Research tools were: an observation form, questionnaire, and interview form. The data was analyzed by computer to determine percentage, mean, and standard deviation. The data collected was analyzed by descriptive analysis.

Findings included:

1. Ban-Nong-Hee School was unsatisfied with their students' current states of discipline and responsibility, and found the students lacking in: discipline in dressing in the school uniform, honesty, enthusiastic participation at the morning assembly, and responsibility towards themselves and others. Students were also found to be prone toward talking out of turn and making loud noises.

2. Programs to develop the students' states of discipline and responsibility were: School Uniform Campaign, Honesty Campaign, Be Punctual campaign, Adherence to School Rules Campaign, Responsibility of Designated Areas of the School Activities within Ban-Nong-Hee school, and Clean Classroom Activity. Results revealed from observation found that the School Uniform Campaign had a compliance frequency of 96.51, Student Health Care Campaign had a compliance frequency of 98.36 and Demarcation Responsibility Activities within Ban-Nong-Hee school had a compliance frequency of 98.36; which all three passed criteria to be rated over 90. Student behavior was quite high in all areas.

3. The overall assessment of the enhancement of discipline and responsibility for students, Ban-Nong-Hee School Practice was at a high level. The program means measured results were typically quite high, with the top three program results as follows: First, hair length limitation under school rule, second, participation in school activities, third, class attendance and punctual homework submission. In contrast, student behavior and proper conduct of student duties was at.

Keywords : Developing the Enhancement of Discipline and Responsibility

บทนำ

ในสภาพปัจจุบันโรงเรียนบ้านหนองฮีเป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการศึกษาระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ซึ่งเปิดการสอนในระดับปฐมวัยถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนจำนวนทั้งสิ้นจำนวน 161 คน จำแนกเป็นระดับปฐมวัย 37 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 124 คน มีครูจำนวน 9 คนและผู้บริหารจำนวน 1 คน โรงเรียนได้จัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความมีวินัยให้แก่นักเรียน เช่นการอบรมกิจกรรมหน้าเสาธงกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี กิจกรรมประชาธิปไตยกิจกรรมอาหารกลางวันและ กิจกรรมอบรมนักเรียนทุกวันศุกร์สุดสัปดาห์แต่ผลการดำเนินงานตามกิจกรรมต่าง ๆ ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรและจากรายงานผลการประเมินตนเองของโรงเรียน (SAR) (โรงเรียนบ้านหนองฮี, 2553 : 109) ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยกำหนดไว้ว่าร้อยละ 80 นักเรียนต้องมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดแต่จากการประเมินกลับพบว่านักเรียนยังขาดระเบียบวินัยอยู่มาก ไม่ว่าจะเป็นการขาดวินัยในการเข้าแถวรับบริการถ้าไม่มีครูคอยควบคุม ชอบซุกซนและวิ่งบนอาคารเรียนการไม่รับผิดชอบงานที่มอบหมายการใช้ของส่วนรวมไม่ประหยัดและไม่คุ้มค่าและที่สำคัญคือวินัย ที่เกี่ยวกับการรักษาความสะอาด เช่นการทิ้งขยะไม่ถูกที่การไม่ทำความสะอาดห้องเรียนและบริเวณ เขตที่รับผิดชอบการรับประทานอาหารกลางวันเสร็จแล้วไม่ยอมทำความสะอาดอาคารดูแลสภาพตลอดจนเครื่องแต่งกายเครื่องแต่งกายไม่สะอาด ชอบขีดเขียนบนโต๊ะผนังห้องเรียน หรือห้องน้ำ เป็นต้นซึ่งสภาพเหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียนซึ่งยังต้องได้รับการปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น ซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาโดยความร่วมมือของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องเร่งพัฒนาและปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

จากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยซึ่งปฏิบัติหน้าที่โดยได้รับผิดชอบเป็นครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และยังได้รับมอบหมายจากภาระงานเป็นหัวหน้าฝ่ายกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเสริมสร้างความมีวินัยให้เกิดขึ้นกับนักเรียน จึงสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

มหาสารคามเขต 2 โดยขณะเดียวกันมีความต้องการที่จะพัฒนา นักเรียน ให้เป็นคนคุณภาพ เป็นคน ดี เก่ง และมีความสุขโดยเป็นผู้ที่มีความรู้คู่คุณธรรม ดังนั้นเพื่อให้ผู้เรียน ได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ไปในทางที่ดียิ่งขึ้นจึงจำเป็นต้องทำอย่างเต็มที่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันในการดำเนินการแก้ไขพฤติกรรมนักเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์เกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรมเมื่อนักเรียนมีวินัยด้านความรับผิดชอบที่ดีแล้ว ก็จะเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้มีคุณภาพและเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านอื่น ๆ อีกและผู้เรียนยังสามารถปฏิบัติตนให้อยู่ร่วมกับสมาชิกอื่น ๆ ในสังคมได้อย่างมีความสุขและเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และเป็นเยาวชนที่ดีของชาติต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันและความต้องการในการดำเนินการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคามเขต 2 เป็นอย่างไร
2. สถานศึกษามีวิธีการดำเนินการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคามเขต 2 ได้อย่างไร
3. ผลการดำเนินการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองฮี อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคามเขต 2 เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการ ในการดำเนินการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2
2. เพื่อดำเนินการพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคามเขต

3. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียน บ้านหนองฮี อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยในครั้งนี้ ไว้ดังนี้

1. กลุ่มผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้แก่ ผู้วิจัยและคณะครูโรงเรียนบ้านหนองฮีจำนวน 4 คน
2. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 จำนวน 38 คน ได้มาโดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 45)
3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูโรงเรียนบ้านหนองฮี จำนวน 3 คน ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี จำนวน 20 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านหนองฮี จำนวน 9 คน
4. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2555 - กุมภาพันธ์ 2556
5. การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการทำการตรวจสอบคุณภาพของข้อมูลโดยอาศัยเทคนิคการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation Technique)
6. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย
 - 6.1 กรอบเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งพัฒนาการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 โดยสรุปผลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเพื่อใช้กรอบแนวคิดในการพัฒนา 2 ด้าน คือ

6.1.1 ความรับผิดชอบต่อตนเอง ประกอบด้วย กิจกรรม คือ กิจกรรมรณรงค์การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบ กิจกรรมรณรงค์ความซื่อสัตย์ กิจกรรมรณรงค์การตรงต่อเวลา และกิจกรรมรณรงค์การปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน

6.1.2 ความรับผิดชอบต่อสังคม ประกอบด้วย กิจกรรม คือ กิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบภายในโรงเรียน กิจกรรมประกวดห้องเรียนสะอาด

6.2 วิธีการพัฒนานักเรียนโดยใช้วิธีการเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โดยใช้หลักวิจัย

เชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของ Kemmis และ McTaggart (ประวัติ เอรารรณ, 2545 : 23 ; อ้างอิงมาจาก Kemmis and McTaggart, 1991 : 170) โดยมีการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน ดังนี้ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Action) การสังเกต (Observation) และการสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflection)

7. ระยะเวลาในการวิจัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี จำนวน 38 คน ได้มาโดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 45) เพื่อเสริมสร้างให้เป็นผู้มีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบที่ดีขึ้น
2. กลุ่มผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนบ้านหนองฮี ซึ่งสมัครใจเข้าร่วมวิจัยเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบที่ดีขึ้น
3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย
 - 3.1 ครูโรงเรียนบ้านหนองฮี จำนวน 3 คน ได้มาโดยการสมัครใจเข้าร่วมวิจัยเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบที่ดีขึ้น
 - 3.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน ได้มาโดยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 45) จากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านหนองฮี เพื่อให้ข้อมูลในระหว่างการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความรับผิดชอบโรงเรียนบ้านหนองฮี
 - 3.3 ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 20 คน ได้มาโดยการสมัครใจเข้าร่วมวิจัยเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบที่ดีขึ้น

ขั้นตอนการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนของการวิจัย ตามกลยุทธ์ที่ใช้ ประกอบการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน ไว้เป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองฮี

ระยะที่ 2 การดำเนินการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี

ระยะที่ 3 ผลการพัฒนาการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี

เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันจัดทำเครื่องมือที่ใช้ประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างการจกกิจกรรมเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี ดังนี้

1. แบบบันทึก
2. แบบสังเกต ประกอบด้วย แบบสังเกตกิจกรรมรณรงค์การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบแบบสังเกตการทำกิจกรรมรณรงค์การรักษาความสะอาดของร่างกาย และแบบสังเกตการณ์ทำกิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบภายในโรงเรียน
3. แบบประเมินประกอบด้วย แบบประเมินเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนแบบประเมินผลการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน และแบบประเมินผลการจัดกิจกรรมประกวดห้องเรียนสะอาด
4. แบบสัมภาษณ์ และการทำกิจกรรมแบบรณรงค์แบ่งเขตรับผิดชอบภายในโรงเรียน และการประเมินผลการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี ในครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมด้านวินัยและความรับผิดชอบของนักเรียน และวิธีการสร้างเครื่องมือจากหนังสือการวิจัยเบื้องต้นของ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 69-80) จากนั้น

ได้ลงมือสร้างเครื่องมือตามกรอบแบบมีโครงสร้างที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย แบบบันทึก แบบสังเกต แบบประเมิน และ แบบสัมภาษณ์ ดังมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบบันทึก ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบแนวทางการจัดทำแบบบันทึก

1.2 กำหนดแหล่งที่มาของข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยและ ข้อมูลที่เป็นสภาพปัญหาเกี่ยวกับวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนที่ปรากฏในปัจจุบัน และ สภาพที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับวินัยนักเรียนที่พบจากรายงานการประเมินของ สมศ.

1.3 นำเครื่องมือเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษา และวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วปรับปรุงตามคำแนะนำให้มีความเหมาะสมกับเรื่องที่ศึกษา

1.4 นำเครื่องมือที่แก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้ข้อเสนอแนะเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญรวมไปถึงความถูกต้องและความเหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษาและกระบวนการประเมินผล

1.5 ปรับปรุงเครื่องมือตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้ ความสมบูรณ์เพื่อไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

2. แบบสังเกต ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารซึ่งเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนตามกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ รวมไปถึงการสัมภาษณ์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง การศึกษาบริบทของโรงเรียน เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

2.1.1 แบบสังเกตกิจกรรมรณรงค์การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบได้ดำเนินการโดยการศึกษาระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเครื่องแบบนักเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับระเบียบการแต่งกายของนักเรียน แล้วนำมากำหนดเป็นกรอบของการดำเนินงานเพื่อใช้ประกอบการเสริมสร้างนักเรียนให้เป็นผู้มีวินัยด้านการแต่งกายที่ดี

2.1.2 แบบสังเกตการทำกิจกรรมรณรงค์การรักษาความสะอาดของร่างกายได้ดำเนินการโดยศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดทั้งที่เป็นข้อมูลจากเอกสารและข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่จากสถานเอนามัย ว่ามีวิธีดำเนินการ

อย่างไรบ้างเพื่อจะได้นำไปใช้เป็นแนวทางประกอบการดำเนินงานที่เหมาะสมมากที่สุด

2.1.3 แบบสังเกตการณ์ทำกิจกรรมแบ่งเซต
รับผิดชอบภายในโรงเรียนได้ดำเนินการโดยการสำรวจสถานที่ภายในบริเวณโรงเรียนเพื่อกำหนดเป็นเซตรับผิดชอบให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม พร้อมกับการศึกษาวิธีการรักษาความสะอาดอาคารสถานที่ต่าง ๆ เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบประกอบสังเกตที่เหมาะสมที่สุด

2.1.4 แบบสังเกตการณ์ทำกิจกรรมประกวด
ห้องเรียนสะอาดได้ดำเนินการโดยจัดให้มีการประกวดห้องเรียนสะอาด เพื่อกำหนดเป็นเซตรับผิดชอบให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม พร้อมกับการศึกษาวิธีการรักษาความสะอาดอาคารสถานที่ต่าง ๆ เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบประกอบสังเกตที่เหมาะสมที่สุด

2.2 ลงมือสร้างเครื่องมือแบบสังเกตเพื่อสังเกตพฤติกรรมนักเรียนในการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติตามระเบียบวินัยด้านความรับผิดชอบ

2.3 นำเครื่องมือเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมด้าน เนื้อหา ภาษาและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วปรับปรุงตามคำแนะนำให้มีความเหมาะสมกับเรื่องที่ศึกษา

2.4 นำเครื่องมือมาปรับปรุงให้สมบูรณ์แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยต่อไป

3. แบบประเมิน ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารซึ่งเกี่ยวข้องกับวิธีการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนตามกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

3.1.1 แบบประเมินเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียน ได้ดำเนินการโดยการศึกษาขอบข่ายและเนื้อหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบของนักเรียนจากกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ แล้วนำมากำหนดเป็นกรอบของการประเมินครอบคลุมกรอบแนวคิดทั้งความรับผิดชอบต่อตนเองและความรับผิดชอบต่อสังคม

3.1.2 แบบประเมินผลการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน ได้ดำเนินการโดยการศึกษาขอบข่ายและเนื้อหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบของนักเรียนจากกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ แล้วนำมากำหนดเป็นกรอบของการ

ประเมินครอบคลุมกรอบแนวคิด

ทั้งความรับผิดชอบต่อตนเองและความรับผิดชอบต่อสังคม

3.1.3 แบบประเมินผลการจัดกิจกรรมประกวดห้องเรียนสะอาดได้ดำเนินการโดยการศึกษาแนวทางของการจัดกิจกรรมและมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบแก่นักเรียนแต่ละกลุ่ม แล้วนำแนวทางการจัดกิจกรรมมากำหนดเป็นเกณฑ์ประกอบการประเมิน เพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าของการเสริมสร้างวินัยนักเรียนว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด

3.2 ลงมือสร้างเครื่องมือซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 72) จำแนกตามกิจกรรมที่ใช้ประกอบการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบ

3.3 นำเครื่องมือเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมด้าน เนื้อหา ภาษา และวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วปรับปรุงตามคำแนะนำให้มีความเหมาะสมกับเรื่องที่ศึกษา

3.4 จัดทำแบบประเมินความสอดคล้องกันระหว่างพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกกับกระบวนการเสริมสร้างวินัยนักเรียนแบบ IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยใช้สูตร IOC ของ สมนึก ภัททิยธนี (2544 : 221) ตามเกณฑ์คะแนนความเหมาะสมตั้งแต่ 0.66-1.00

3.5 นำเครื่องมือพร้อมกับแบบประเมินความสอดคล้องเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องข้อมูลที่จะดำเนินการเก็บรวบรวมและเนื้อหาที่จะศึกษา รวมไปถึงความถูกต้องและความเหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษาและกระบวนการประเมินผล

3.6 ปรับปรุงเครื่องมือตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ แล้วนำแบบประเมินที่ปรับปรุงไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน แล้วนำผลจากการทดลองมาวิเคราะห์หาค่าจำแนกรายข้อ 0.20 ขึ้นไป และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (a-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 174) ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.41-0.89 มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95

3.7 นำเครื่องมือมาปรับปรุงให้สมบูรณ์แล้วนำไป

เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยต่อไป

4. แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบแนวทางการจัดทำแบบสัมภาษณ์

4.2 กำหนดแหล่งที่มาของเครื่องมือ ซึ่งประกอบด้วย

4.2.1 ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย

4.2.2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ใช้ประกอบการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน

4.3 นำเครื่องมือเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมด้าน เนื้อหา ภาษา และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วปรับปรุงตามคำแนะนำให้มีความเหมาะสมกับเรื่องที่ศึกษา

4.4 นำเครื่องมือที่แก้ไขตามอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม

เพื่อพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องข้อมูลที่จะดำเนินการเก็บรวบรวมและเนื้อหาที่จะศึกษา รวมไปถึงความถูกต้องและความเหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษาและกระบวนการประเมินผล

4.5 ปรับปรุงเครื่องมือตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้มีความสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ใช้แบบบันทึกประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี ในระยะที่ 1

2. ใช้แบบสังเกต ซึ่งประกอบไปด้วยการจัดกิจกรรมรณรงค์การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบ แบบสังเกตการณ์ ทำกิจกรรมรักษาความสะอาดร่างกาย และแบบสังเกตการทำกิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบภายในโรงเรียน ประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยจากกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ในระยะที่ 2

3. ใช้แบบประเมิน ประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 แบบประเมินผลการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนประกอบการเก็บข้อมูลในระหว่างการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ในระยะที่ 2, 3

3.2 ใช้แบบประเมินผลการทำกิจกรรมเยาวชนคนรับผิดชอบและแบบประเมินผลการจัดกิจกรรมประกวดห้องเรียนสะอาด ประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยจากกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ในระยะที่ 2,3

4. ใช้แบบสัมภาษณ์ ประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยนักเรียนจากกลุ่มผู้ร่วมวิจัย และใช้ประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยนักเรียนจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ในระยะที่ 2

การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การจัดทำข้อมูล

1.1 นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาจัดหมวดหมู่และแยกประเภทตามชนิดของเครื่องมือ

1.2 นำข้อมูลที่ได้จากการแยกประเภทที่มีความสมบูรณ์และถูกต้องมาตรวจสอบโดยใช้เทคนิคการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation Technique) (สุภาวศ์ จันทวานิช, 2547 : 38) ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1.2.1 การตรวจสอบข้อมูลด้านข้อมูล (Data Triangulation) ตรวจสอบว่าความแตกต่างด้านเวลา ด้านสถานที่ และด้านบุคคล ทำให้ข้อมูลเปลี่ยนไปหรือไม่

1.2.2 การตรวจสอบข้อมูลด้านผู้วิจัย (Investigator Triangulation) ในกรณีที่ผู้วิจัยไม่แน่ใจในตัวผู้วิจัยเอง ผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบโดยเปลี่ยนผู้สังเกต อาจเป็นกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า หรือวิทยากร เพื่อตรวจสอบว่าข้อมูลที่ได้เหมือนกันหรือไม่

1.2.3 การตรวจสอบข้อมูลด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) ตรวจสอบข้อมูลด้วยวิธีที่แตกต่างกัน คือ จากการสังเกต การประเมิน การสัมภาษณ์ และการบันทึกข้อมูล

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ข้อมูลที่ได้จากแบบสังเกต และแบบประเมินใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.2 ข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึก และแบบสัมภาษณ์ ใช้วิธีการหาค่าความถี่ของข้อมูลที่ได้รับแล้วคิดเป็นร้อยละ พร้อมนำเสนอโดยวิธีการบรรยาย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีดังนี้

ตอนที่ 1 ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการดำเนินการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบ จากแบบบันทึกการประชุม โดยการสรุปเนื้อหาเสนอในรูปแบบบรรยาย และข้อสรุปที่ได้จากการบันทึกการประชุมแล้วนำเสนอในรูปแบบบรรยาย

ในการประชุมระดมความคิดเห็นครั้งนี้ ได้จัดให้มีการประชุมระดมความคิดเห็นของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยในวันที่ 10 พฤศจิกายน 2555 ณ ห้องพักรูโรงเรียนบ้านหนองฮี โดยให้อำนาจการเป็นผู้ดำเนินการจัดการประชุมระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการดำเนินการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบ และจัดให้การอภิปรายกลุ่มถึงสภาพปัจจุบันและปัญหาของนักเรียนในการเป็นผู้มีวินัยด้านความรับผิดชอบในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการแต่งกาย การส่งงานและการเข้าร่วมกิจกรรม กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้อภิปรายถึงสาเหตุและแนวทางที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหาลงสรุปสภาพที่เป็นปัญหาได้ ดังนี้

1. สภาพที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนที่ปรากฏในปัจจุบันสรุปได้คือ นักเรียนยังมีพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบไม่เป็นที่น่าพอใจ ไม่ว่าจะเป็นความรับผิดชอบด้านการแต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน การไม่มีความกระตือรือร้นในการที่จะเข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง มีการหยอกล้อกันเสียงดังในขณะเข้าแถวและในเวลาทำกิจกรรมต่าง ๆ มีการทักขะไม่ถูกต้อง และการไม่ส่งงานให้ตรงเวลาที่กำหนด

2. สภาพที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนที่พบจากรายงานการประเมินของ สมศ. สรุปได้คือ นักเรียนยังมีพฤติกรรมในการขาดความรับผิดชอบในด้านต่าง ๆ ไม่เป็นไปตามมาตรฐานด้านผู้เรียน (ระดับประถมศึกษา) ในมาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ซึ่งพบว่า นักเรียนมีการแต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบ ไม่มีความกระตือรือร้นในการที่จะเข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง มีการหยอกล้อกันเสียงดังในระหว่างการจัดกิจกรรมหน้าเสาธง การส่งงานไม่ตรงเวลาที่กำหนด มีการขีดเขียนข้อความต่าง ๆ บนโต๊ะเก้าอี้ ฝาผนังอาคารเรียน หรือตามห้องน้ำ

สรุปได้ว่า สภาพปัจจุบันปัญหาวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮีโดยสภาพรวมแล้วไม่เป็นไป

ตามมาตรฐานในมาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ซึ่งพบว่า นักเรียนมีการแต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบ ไม่มีความกระตือรือร้นในการที่จะเข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง มีการหยอกล้อกันเสียงดังในระหว่างการจัดกิจกรรมหน้าเสาธง การส่งงานไม่ตรงเวลาที่กำหนด มีการขีดเขียนข้อความต่าง ๆ บนโต๊ะเก้าอี้ ฝาผนังอาคารเรียน หรือตามห้องน้ำกลุ่มผู้ร่วมวิจัยจึงได้เสนอให้มีการดำเนินงานเพื่อพัฒนาการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้ปรึกษาหารือกับผู้อำนวยการให้ดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อประเมิณนักเรียนต่อไป

ตอนที่ 2 ระยะที่ 2 การดำเนินการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี จากแบบสังเกต แบบประเมิน และแบบสัมภาษณ์ โดยแบบประเมินได้วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แบบสังเกตใช้ค่าความถี่ ส่วนแบบสัมภาษณ์วิเคราะห์โดยการสรุปจากการสัมภาษณ์แล้วนำเสนอในรูปแบบบรรยาย

หลังจากได้ศึกษาสภาพปัญหาการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮีแล้ว ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้มีการวางแผนการดำเนินงานตามกิจกรรมต่าง ๆ โดยจัดให้มีกลยุทธ์ในการพัฒนา คือ การนิเทศ กำกับ ติดตาม ดูแลการดำเนินงานตามกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ กิจกรรมรณรงค์ การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบ กิจกรรมรณรงค์การรักษาความสะอาดของร่างกาย และกิจกรรมรณรงค์แบ่งเขตรับผิดชอบภายในบริเวณโรงเรียนของนักเรียน โดยจัดให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ให้คำแนะนำแก่นักเรียนในการเป็นผู้มีวินัยในด้านต่าง ๆ โดยจัดให้มีการนิเทศ กำกับติดตาม ดูแล นักเรียนในช่วงระหว่างเดือน ธันวาคม 2555 ถึงเดือน มกราคม 2556 โดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัยเป็นผู้ดำเนินการสังเกต ประเมิน และสัมภาษณ์ ผลการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบ

ผลการวิเคราะห์การสังเกตจากการจัดกิจกรรมรณรงค์การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี มีการปฏิบัติโดยรวม คิดเป็นความถี่ 96.51 การจัดกิจกรรมความซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา และปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน มีการปฏิบัติโดยรวม คิดเป็นความถี่ 98.36 และการจัดกิจกรรมรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี มีการปฏิบัติโดยรวม คิดเป็นความถี่ 96.49 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 90

ขึ้นไป ความคิดเห็นของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยต่อพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี โดยส่วนรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากโดยมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีความรับผิดชอบในกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายช่วยเหลือแบ่งเบาภาระการทำงานของสังคมตามกำลังความสามารถ

ตอนที่ 3 ระยะที่ 3 การประเมินผลการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี โดยแบบประเมินได้วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานส่วนเบี่ยงเบนค่าเฉลี่ยที่โดยการสรุปแล้วนำเสนอในรูปแบบบรรยาย

จากการประเมินพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนแล้วพบว่าอยู่ในระดับมากจึงได้ร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดผลการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี โดยจัดให้มีการประชุมระดมความคิดเห็นกับผู้ร่วมวิจัยอีกครั้ง โดยได้ข้อเสนอแนะให้เชิญกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเข้าร่วมประชุมระดมความคิดเห็นร่วมกันเพื่อให้การเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความรับผิดชอบเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงได้จัดให้มีการประชุมนักเรียนเพื่อให้ข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบที่ห้องประชุมโรงเรียนบ้านหนองฮี แล้วดำเนินการเก็บข้อมูลโดยแบบประเมินและแบบสัมภาษณ์จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลและ ปฏิบัติตนได้เหมาะสมตามที่ตนเองกำหนด ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ เสื้อผ้าสะอาดอยู่เสมอ โดยส่วนรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามรายชื่อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ทรงผมไม่ยาวเกินกว่าที่ระเบียบของโรงเรียนกำหนดไว้ ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นอย่างตั้งใจ และเข้าชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอและส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงตามเวลาที่กำหนด และที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ปฏิบัติตนได้เหมาะสมตามที่ตนเอง สรุปได้ว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้เข้ามามีส่วนร่วมในการณรงค์รักษาความสะอาดร่างกายเสื้อผ้า และความรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนตามที่โรงเรียนได้ขอความร่วมมือทั้งในด้านการประชุมร่วมกัน การสวดสวดดูแลเพื่อให้ นักเรียนได้เป็นผู้มีวินัยด้านความรับผิดชอบมากขึ้น

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปดังนี้

1. สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี มีปัญหาเกี่ยวกับวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนที่ปรากฏในปัจจุบันคือ นักเรียนยังมีพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบไม่เป็นที่น่าพอใจ ไม่ว่าจะเป็นความรับผิดชอบด้านการแต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน การไม่มีความกระตือรือร้นในการที่จะเข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง มีการหยอกล้อคุยกันเสียงดังในขณะเข้าแถวและในเวลาทำกิจกรรมต่าง ๆ และขาดความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อส่วนรวม

2. ผลการดำเนินจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี โดยใช้กิจกรรมการณรงค์แต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบ กิจกรรมรณรงค์ความซื่อสัตย์กิจกรรมรณรงค์การตรงต่อเวลา กิจกรรมรณรงค์ปฏิบัติตนตามระเบียบของโรงเรียน กิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบภายในโรงเรียน และกิจกรรมประกวดห้องเรียนสะอาด ผลการวิเคราะห์การสังเกตจากการจัดกิจกรรมรณรงค์การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี มีการปฏิบัติโดยรวมคิดเป็นความถี่ 96.51 ผลการจัดกิจกรรมรณรงค์การรักษาความสะอาดของร่างกายของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี มีการปฏิบัติรวม คิดเป็นความถี่ 98.36 และการจัดกิจกรรมรณรงค์แบ่งเขตรับผิดชอบภายในบริเวณโรงเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี โดยรวมคิดเป็นความถี่ 98.36 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 90 ขึ้นไป ส่วนการประเมินพฤติกรรมนักเรียนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ

3. ผลการประเมินผลการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี โดยส่วนรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีจำแนกตามรายชื่อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ทรงผมไม่ยาวเกินกว่าที่ระเบียบของโรงเรียนกำหนดไว้ ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นอย่างตั้งใจ และเข้าชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอและส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงตามเวลาที่กำหนด และที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ปฏิบัติตนได้เหมาะสมตามที่ตนเอง

การเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี ของกลุ่มเป้าหมายทุกคนมีพฤติกรรมดี

ขึ้น ก่อนพัฒนาทุกคนมีปัญหาเมื่อดำเนินการประชุมร่วมกัน มีการนิเทศ กำกับติดตามและดูแลนักเรียนแล้ว ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ดีขึ้นเป็นที่น่าพอใจ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีประเด็นนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันปัญหานักเรียน โรงเรียนบ้านหนองฮี มีปัญหาเกี่ยวกับวินัยด้านความรับผิดชอบ ของนักเรียนที่ปรากฏในปัจจุบันสรุปได้คือ นักเรียนยังมีพฤติกรรม ด้านความรับผิดชอบไม่เป็นที่น่าพอใจ ไม่จะเป็นความรับผิดชอบ ด้านการแต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน การ ไม่มีความกระตือรือร้นในการที่จะเข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง มีการ หยอกล้อคุยกันเสียงดังในขณะเข้าแถวและในเวลาทำกิจกรรม ต่าง ๆ ส่งผลให้ขาดระเบียบวินัยด้านความรับผิดชอบ จึงได้มีการ ปรึกษาหารือกันเพื่อนำปัญหาที่ได้ไปแก้ไขและพัฒนาการเสริม สร้างวินัยด้านความรับผิดชอบให้นักเรียนได้เกิดพฤติกรรมทาง วินัยด้านความรับผิดชอบมากขึ้น ได้มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อ ให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบ เพื่อนำผลการประเมินที่ได้ไปแก้ไขปัญหาก็ได้ สอดคล้องกับงาน วิจัยของ วิทยา จิตเงิน (2552 : 85-93) ที่พบว่า นักเรียนมาโรงเรียน ไม่ทันเวลาเข้าแถวเคารพธงชาติที่โรงเรียน การเข้าห้องเรียนตาม เวลาคาบเรียนไม่ทันเวลาที่กำหนดเข้าแถวหน้า ห้องเรียนก่อน ขึ้นเรียนคาบบ่ายไม่ทันตามเวลาที่กำหนด และเข้าแถวหน้าเสาธง ตอนเย็นหลังเลิกเรียนไม่ทันตามเวลาที่กำหนดไม่เอาใจใส่ในการ ทำความสะอาดห้องเรียน และเขตรับผิดชอบบริเวณโรงเรียน

2. ผลการดำเนินการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบ ของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี โดยใช้กิจกรรมการณรงค์ แต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบ กิจกรรมรณรงค์ความซื่อสัตย์ กิจกรรมรณรงค์การตรงต่อเวลา กิจกรรมรณรงค์ปฏิบัติตน ตามระเบียบของโรงเรียน กิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบภายใน โรงเรียน และกิจกรรมประกวดห้องเรียนสะอาด ผลการวิเคราะห์ การสังเกตจากการจัดกิจกรรมรณรงค์การแต่งกายให้ถูกต้องตาม ระเบียบของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี มีการปฏิบัติโดยรวม คิดเป็นความถี่ 96.51 ผลการจัดกิจกรรมรณรงค์การรักษาความ สะอาดของร่างกายของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี มีการปฏิบัติ รวม คิดเป็นความถี่ 98.36 และการจัดกิจกรรมรณรงค์แบ่งเขต

รับผิดชอบภายในบริเวณโรงเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี โดยรวมคิดเป็นความถี่ 98.36 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 90 ขึ้นไป ส่วนการประเมินพฤติกรรมนักเรียนโดยส่วนรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ที่เป็นเช่นนั้นเพราะว่าผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้ดำเนินการจัด กิจกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับการดำเนินการด้านวินัยด้าน ความรับผิดชอบของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้มีพฤติกรรมที่ดีขึ้น โดยการจัดกิจกรรมรณรงค์ต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสภาพ ของผู้เรียน โดยผ่านการปรึกษาหารือกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย และขอ ความร่วมมือกับครูในโรงเรียนให้ช่วยกันดำเนินการจัดกิจกรรม อย่างต่อเนื่อง จนทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมวินัยด้านความรับผิดชอบดีขึ้น และเมื่อสังเกตก็สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ การประเมิน ก็อยู่ในระดับมากนั้นเป็นผลจากการดำเนินการหลังพัฒนาโดยการ นำกลยุทธ์และกิจกรรมต่าง ๆ มาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของ นักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จอนเคย์ (JonKey, 2004 : 1572) ที่พบว่าการศึกษาครั้งนี้ คือเพื่อศึกษาการมีชุดเครื่อง แบบของโรงเรียนมีผลกระทบต่องานด้านสังคมและ ผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาของนักเรียน โดยช่วยลดปัญหาด้าน พฤติกรรมหรือไม่ ผลการวิจัยให้ช่วยสนับสนุนคำกล่าวที่ว่า การ มีชุดเครื่องแบบของ โรงเรียนมีอิทธิพลในด้านบวกอย่างมีนัย สำคัญด้านพฤติกรรมของนักเรียน ดังนั้นจึงควรสนับสนุนให้มีการกำหนดนโยบายด้านชุดเครื่องแบบของโรงเรียนออกมาด้วย ซึ่งทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัย ของ สุสิทธิ์ ศิริพันธุ์ (2552 : 67-73) ที่พบว่า หลังการพัฒนาการ ดำเนินงานโดยใช้กลยุทธ์แบบมีส่วนร่วม ให้นักเรียนทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามาร่วมรับรู้เข้ามาร่วมช่วยเหลือแนะแนวทาง ความคิดในการแก้ไขปัญหา ถือเอาเป็นสำคัญอย่างหนึ่งที่ต้องรับผิดชอบร่วมกัน มีการดำเนินงานพร้อมกันทั้งโรงเรียน และดำเนินการอย่างจริงจัง ส่งผลให้การดำเนินการพัฒนาด้าน ความรับผิดชอบของนักเรียนประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย

3. ผลการประเมินผลการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี โดยส่วนรวมมีระดับการ ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยจำแนกตามรายข้ออยู่ในระดับมากทุก ข้อ ที่เป็นเช่นนั้นเพราะผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ตลอดจนกลุ่มผู้ ให้ข้อมูลได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการหลังการจัดกิจกรรมเพื่อ เสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดย

มีการประชุมปรึกษาและระดมความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมรณรงค์ในด้านต่าง ๆ เพื่อปรับต้องการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮีให้ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของวิภาวี วิชัยวงษ์ (2551 : 91-95) ที่พบว่าเมื่อดำเนินการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความรับผิดชอบครบปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมายทั้ง 60 คน มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการแต่งกาย ด้านการตรงต่อเวลาด้านการรักษาความสะอาดบริเวณที่รับผิดชอบ โดยนักเรียนกลุ่มเป้าหมายทั้งหมดมีการปรับปรุงพัฒนาตนเองตลอดระยะเวลาของการดำเนินการ นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในกิจกรรมเป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรทำการศึกษาวิจัย ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของนักเรียนระดับการศึกษาขึ้นพื้นฐานมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในทางลบ
2. ควรศึกษาวิจัย การพัฒนาตัวบ่งชี้พฤติกรรมเบี่ยงเบนในทางลบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. ควรศึกษาวิจัย การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการด้านวินัยนักเรียนกับทุกรายวิชาทุกกลุ่มสาระ

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร. ชีระวัฒน์ เยี่ยมแสงประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรสา พรหมทา ผู้ทรงคุณวุฒิ อาจารย์ ดร. วรวรรณ อุบลเลิศ และอาจารย์สุทัศน์ แก้วคำ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางตามกระบวนการวิจัยที่ถูกต้อง ตลอดจนการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องเนื้อหาให้สมบูรณ์ ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

เอกสารอ้างอิง

- ชูลีพร ศิริพันธุ์. (2552). การพัฒนาการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลนครราชสีมา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. ปรินญาณินพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชมศรีสาธา. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประวิต เอราวรรณ์. (2545). การวิจัยเชิงปฏิบัติการ. กรุงเทพฯ : ยูแพค.
- วิทยาจิตเงิน. (2552). การดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความรับผิดชอบโรงเรียนบ้านกรูด อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา. ปรินญาณินพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุภางค์จันทวนิช. (2547). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- JonKey, K. C. (2004) "The Relationship Between School Uniforms and a Reduction in Student Behavioral Problems," **Masters Abstracts International**. 42(05) : 1572 ; October

